

טיב התבלות

מאת הנח"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א ר"י שני השמים ירושלים עה"ק

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם (כו-ג) העמל ומחזית

פרש"י: אם בחקתי תלכו - יכול זה קיום המצוות, כשהוא אומר את מצוותי

תשמרו, הרי קיום המצוות אמור, הא מה אני מקיים אם בחקתי תלכו, ואתה עמלים

בתורה. משמעות של עמל התורה אינה רק כמשמעו לימוד התורה בעמל וביגיעה,

אלא המכוון בזה הוא גם על העמל בקיום התורה, הן בעניני סוד מרע והן בעניני עשה

טוב, כי ענין עמל שייך בכל דבר שיש בה צורך להתאמץ, ודבר זה שייך בכל עניני

עבודת השם, כי בכל אלו ממדי היצר קשים ומניעות שונות, והם גורמים לאדם רפיון

בעבודה, כי מאדור שרואה שקשה עליו המשימה, הוא בא לידי יאוש, ואף את מה שהוא

כן ביכולתו אינו עושה כי אם כמצוות אנשים מלומדה, אך לאמיתו של דבר מוטל על

האדם לדעת כי זהו תכליתו ועיקר העבודה, להתאמץ ולהתגבר על כל הקשים, ובה

מארה הוא כי נאמן הוא באלוקו, כי כל אלו הקשים אינם אלא אחוזת עינים, ואינם

אלא נסיון לעכבו מעשיית דצון הש"ת, אך כשלא יבוא לידי יאוש ויעשה מה שהוא

שכן ביכולתו, אז יראה כי כל המניעות בטלים, אין בהם ממש.

וכו' נקרא עמל התורה כי מאדור שבתחילה נדמה לו לאדם שלא יהיה ביכולתו

לעמוד בכך, הרי קשה לו להתחיל בדבר, וכל פעולה באה לו מתוך התעמקות יתרה,

ואבל זהו עיקר העבודה, כי זהו כוונת הש"ת בכל ציוויו להראות שאנו נאמנים לו,

והנפצים לקיים רצונו בכל כוחינו ומאדורנו, ורק בזכות זה מובטחים אנו בכל הברכות

הנאמרים בפרשה זו. אך גם אם ידע האדם כי ע"י עמל וביגיעה יהיה ביכולתו להתגבר

על כל הקשים העומדים בדרכו, כפי דעה קשה לפניו יגיעה, וכו' שהרי יסוד העפר שבו

מפתה אותו לעצלות וכבדו לבקר את העולות מוטל עליו לעזר, והאברהם והיזרעאל

לברואו, כי אז יתרבה ושקונו לעבוד את ה' גם מתוך עמל וביגיעה.

לדוגמא ננקוט ענין עבודת התפילה, הרי האדם הטרוד מכל מיני טרדות, קשה לו

מאד לצמצם מחשבותיו ולכוון בתפילתו, כמו ששמעתי: פעם **מדה"צ רבי זונדל**

קדור זצ"ל על ענין התפילה בעת עשיית הטלית, שאנו מבקשים בו שעל ידי מצות

ציצית תנצל נפשי רוחי ונשמת ונפילתי מן החיצונים, שרואים כמאן כמה קשה היא

עבודת התפילה, כי כשהוא עומד להתפלל או זקוק הוא לסייעתא דשמיא, שתהיה

בבחינת ערוב עבדך לטוב אל עשיתי וזהו (תולדות קי"ט כ"ב) כי אז היצר אורב

הוא לאדם ומנסה להטרידו בכל מיני מחשבות ובלבולים, והאדם זקוק לסיוע ממרומים

בכדי להתגבר עליו, ולכן מבקשים אנו שהטלית יפרש בינינו ובין שליחי היצר שהם

החיצונים, עכ"פ רואים אנו שהיא מהדברים הקשים שבעבודה.

אזינו ענין שייך גם ביראה, היא יראת הדוממות, אם יתבונן האדם ברום מעלת

בראו, לא יהיה ביכולתו לעשות עבודתו כמצות אנשים מלומדה, הרי עומד הוא לפני

מלך רם ונישא, הוא אשר ברא כל העולמות, והמון כחות של מלאכי השרת משרתים

לפניו, והוא זה שרואה כל מעשיו, הלא כשכל זה הוא לנגד עיני האדם, מתבייש הוא

לקיים מצוותיו באופן של יצאת ידי חובה בדיעבד, ומכל שכן שהיא אשר ימנע בעדו

הוא לעבור על רצונו יתברך ח"ו, וענין זה הרי הנקודה המרכזית של תורת החסידות

לעזרת את לב האדם לאהבה וליראה, וע"י יעשה את המוטל עליו והש"ת יגמור בעדו.

מאוצרותיו של המגיד

מאת הרב שלום פסל שליט"א מגיד משישים בק"ק בית שמש

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני

נותן לכם וישבתה הארץ שבת לה' שש שנים תזרע שדך ושש

שנים תזמור כרמך ואספת את תבואתה, ובשנה השביעית שבת

שבתון יהיה לארץ שבת לה' שדך לא תזרע וגו' (כה-ב.ג.ד) -

שנת השמיטה מביאה לניצול הזמן

א"ה, ב'עקדת יצחק' (מאמר ס"ג ד"ה וכמה יועיל זה וכו') המשיל את

האדם ל"סכיל שמינונו בני המדינה ציד נאמן לבוא אל המלך להפיק ממנו דבר

הכרחי לחיי המדינה, ונתנו בידו ארנקי של מצות להוצאתו כי רב ממנו הדרך,

וציוו עליו מאוד לתת לבו אל שליחותו, וידרו נדרים לשלם שכרו, וילך האיש

עד לפני שער המלך, ויהי והנה הארץ היא טובה ורחבת ידיים לפניו, ויחקן מה

הבא בידו לעשות שם חסד, טעם כי טוב סודרה ואחנתה, ובחוריהו הממוקן גבה

לבו לעבור אדירות ימים בפרקמטיא גדולה, ויהי סער גדול בים ונטרפה

הספינה, ואבד העושר ההוא בענין רע, וישב לעירו בבושת פנים, ויקצפו עליו

שרי המדינה וקניה, לאמור, איך מלאך לבך לנטוש את עסק השליחות, אשר

חיך והיי כל המדינה תלויים בו, לבקש לך מעט מהממוקן אשר לא ציוונו ולא

עלה על לבנו, אמרנו כבר נכבדך מאוד, ועתה מנע ה' מכבודו, ויקומו כל בני

העיר וישרפו אותו ואת ביתו ואת כל אשר לו באש.

וכן לגבי האדם, אשר נשלח לעולם הזה כדי לעמוד על שולחציה

בתועלת המעלות האמתיות, הם קנייני הכולם ותפארת מעשיו וכו', אשר בהם

ולא בולות תעשייתו הציץ הקטנה - 'אדם' אשר זכר החכם (קולת ט' י"ד), והקל

יתעלה אשר שלח אותו הנה, הוא הזמין בידו די צרכו לסיפוקו כל ימי חיותו

בשליחותו, וזה, אם ע"י מלאכה מהמלאכות, או ע"י ידעו או מתנה, או אי זה עסק

נאות בלתי מטריד אותו לעיץ שליחותו, אשר יהיה לו בו די סיפוקו למכולת

ביתו, עד עשותו דבר שולחו ועד הקימו מיומת לבו, והאיש המסכן לא זכר עיקר

השליחות, ובמעט מהממוקן אשר נזרמן בידו התחיל לעסוק בסחורה, וחזר ושנה

ושלש, עד אשר הסיה דעתו מהשליחות וזמן המשלח, ותם כוחו כל ימי הבלו

לאסוף ולצבור עושר דבר, אשר לא צוה בו, ובחצי ימיו יעזבו, ואחריתו יהיה נבל,

אוי לו לאותה בושת, ואוי לו לאותה כלמה, ששכח האיש הפתי נהה את עיקר

שליחותו אשר חיי תלויים בו, ודאג אל עסק הממוקן ואל יתר הדברים המדומים,

וזה חזק לא נתקיימו בידו, ומה לעשות לו כי תרבה חמת המלך ובהעלות עשן אפן,

רק לדונו בקצפו ובחרונו כאדור הנבלים מפותעי ישראל בגופן וכו', ועליות אמר

החכם (משלי י"ב) 'כוזמין לשיניים וכעשן לעיניים' כן העצל לשלוחו."

ולפ"ז מבאר ה'עוללות אפרים' (חלק א' עמוד ד' מאמר י') את ענין מצות

השמיטה, "זהו טעם השמיטה, כדי לזכור את העשירית השביעי - שנתו

השביעי" (אשר עליו נאמר ימי שנותינו בהם שבעים שנה) [תהלים צ' י'] כל

ימי חלדו, כי לא ידע האדם את עיתו, למתי קרבה שנת השבע, ובסיבה זו יהיה

כל ימיו מוכן לשום לדרר פעמיו."

אליהם בעד החוכה יהודה
ליב בן רחל לאה נ"י בתוך
שאר חולי ישראל

מעשה אבות סימן לבנים

וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ לכל יושביה ויובל הוא תורה לכם וגו' (כה-י)

It is America’s most famous relic, a nearly sacred token. Around the world it is regarded as a universal symbol of freedom. For more than a century, the Liberty Bell has captured Americans’ affections and become a stand-in for the nation’s values of independence, freedom, unalienable rights, and equality. The Liberty Bell started out simply as a bell commissioned to hang in the steeple of the Pennsylvania State House. In 1751, Isaac Norris, the Speaker of the Assembly, proposed that a bell be installed. Norris was a wealthy and scholarly Quaker who knew the words of the Bible and he asked that the bell be cast with the words, “*Proclaim Liberty throughout all the Land to all the inhabitants thereof,*” from a *posuk* in *Parshas Behar*, dealing with the laws of *Shemita* and *Yovel*. This proclamation of amnesty for all slaves, was intended as a commemoration of liberties which were insured fifty years earlier, not as a prophecy of liberty to be gained twenty-five years later.

In 1752, the bell arrived from the Whitechapel Foundry of London, where it was designed and cast. On the first stroke of the clapper in the New World, a crack appeared in the brim, ruining the sound! The bell was recast by two Philadelphia foundrymen, John Stow and John Pass, who substituted the year 1753 for 1752 and their own names for those of the original craftsmen. These founders, however, had added too much copper and the bell’s tone was poor. Stow and Pass were beside themselves and had the bell recast once more. They added tin, and in June 1753, the bell was again mounted in the steeple.

As the official town bell, its main purpose was to call the Assembly to its meetings. Members who were late or absent were fined and the money was given to the Pennsylvania Hospital. The bell also called town meetings, served as a fire alarm, celebrated the conclusion of wars, and tolled the deaths of great men. However, residents living near the State House in Philadelphia, complained about its frequent ringing, which, they said, could be fatal to the sick, and in 1772 they sent a petition to the Assembly. No remedy was forthcoming, but the Assembly did take action on another problem. It voted to rebuild the steeple after fears had been expressed that the vibration from the ringing might cause it to collapse.

Meanwhile the State House bell was tolling the deepening crisis with Great Britain. The bell which had rung in honor of King George III now rang in protest against his government. It summoned the Assembly to petition for repeal of unwanted taxes. It tolled the closing of the port of Boston and proclaimed the rising opposition to Great Britain’s policies in America. It rang when word was received of the battles at Lexington and Concord, which opened the Revolutionary War. It called the Continental Congress to give General George Washington command of the Continental Army. All these were events which sharpened the conflict with Great Britain and led to the Declaration of Independence. The bell, in an even deeper sense, was used to announce and fulfill its stated instruction: “PROCLAIM LIBERTY THROUGHOUT ALL THE LAND”

Independence was resolved by the delegates to the Second Continental Congress on July 2, 1776, and the Declaration of Independence was formally adopted by the Congress on July 4. Additional time was needed to publish copies and distribute them to the colonies and to arrange a public celebration. Monday, July 8, was designated as the day of the gala celebration.

The day of celebration dawned bright and clear. The public was summoned to the ceremony by the ringing of the bell. By noon a crowd of several thousand had gathered outside the State House. The Declaration of Independence was formally read by John Nixon, a prominent member of the Pennsylvania Committee of Safety. After the reading, the Liberty bell and all the bells of the city pealed and the crowd gave a cheer. The militia paraded and fired a salute. That evening the King’s coat of arms was brought from the hall in the TrainState House, where the King’s courts were formerly held, and burned, to the cheers of the crowd. The following year, 1777, independence day was observed on July 4, the date the Declaration was adopted, and the State House bell pealed out in celebration. Although independence was declared, the Revolutionary War continued on for almost seven more years. France entered the Revolution on the side of the colonists in 1778, and helped them force the British surrender at Yorktown, Virginia. America had effectively won their independence, though fighting would not formally end until 1783.

משל למח הדבר דומה

ואם מבין חדש ועד בן חמש שנים והיה עירבך הוכר המשה שקלים כסף ולנקבה עירבך שלשת שקלים כסף וגו' (כו-ו)
משל: An itinerant beggar entered the *Beis Medrash* of *Yeshivas Be'er Yaakov*, looking to collect some money for himself. He walked from row to row picking up a few coins here and there, until he made his way to the front and stopped before the seat of the *Rosh Yeshivah*, **R' Moshe Shmuel Shapiro ZT”L**. The *Rosh Yeshivah* was totally immersed in his learning and did not notice the man standing directly in front of him with his hand out.

The beggar was tenacious, not one to give up easily, and although the man sitting in front of him was totally oblivious

to his presence, he stood in his spot for close to 90 seconds.

Suddenly, R' Moshe Shmuel looked up and saw the man. With a wide smile and an exuberant, “*Sholom Aleichem!*” he grasped the man’s hand, and apologized for making him wait.

The beggar was startled at the *Rosh Yeshivah’s* overly warm and embracing welcome; he was not used to be greeted in this manner. “I’m ... so sorry,” he stammered, “I think the *Rav* is confusing me with another. I’m just a simple Jew.”

“What?” said R’ Moshe Shmuel. “There is no such thing as a ‘simple Jew.’ Every Jew is special and every Jew

מחשבת הלב

וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תנו איש את אחיו וגו' (כה-ד)

The *Torah* warns: When you buy or sell an item to a friend - “אל תנו איש את אחיו” - do not try to defraud him. Rashi says this refers to acting unjustly with money - אונאת ממון. It is interesting that this topic is placed directly in the middle of the concept of *Shemita* and *Yovel*. Why is this here and not in *Parshas Kedoshim*, where the *Torah* discusses לחבירו מצות בין אדם לחבירו?

My *machshava* is that indeed, this truly belongs here, since *Shemita* represents *Emunah* in *Hashem*. *Shemita* tells us not to plant, water or nurture our fields in the seventh year - but don’t worry, *Hashem* will pay us back tenfold. The **Ponevezher Rav ZT”L** was known to walk over to trees during the year of *Shemita*, give it a kiss and say, “*A Guten Shabbos!*” But just as *Emunah* is important regarding our fields, it must not be forgotten when it comes to business. מוזהרתי של אדם קצובים לו מראש - “מזהרתי של אדם קצובים לו מראש” On *Rosh Hashana*, *Hashem* decides how much we will earn for the entire year. Don’t think you can connive a few extra bucks out of your friend on a deal - soon you will blow this money on a broken air conditioner or transmission! What is yours is meant to be yours! Thus, the *issur* of “אונאת ממון” belongs right here - smack in the middle of *Shemita!*

Likewise, the *issur* of “אונאת דברים” - causing pain to your friend verbally is found in this *parsha*. *Chazal* say it’s worse to hurt someone verbally than financially because money can be replaced, but even if a friend forgives you for something you said, he cannot always forget. What does *lashon hara*, insults or snide remarks have to do with *Shemita*? Because when you think that you deserve more *kavod* than your friend - a seat by the *Mizrach* wall or *shlishi* and not *revii* - then you do not have *Emunah* in *Hashem*. Why? Because He knows what you really deserve; jealousy or hatred towards another is pointless!

DRUSH V'CHIDDUSH

ונתתי משכני בתוכם ולא תנגע נפשי אתכם ... (כו-א)

At the start of *Parshas Bechukosai*, the *Torah’s* promise, “*And I will place my Sanctuary in your midst, and my Spirit will not reject you,*” seems a bit strange. After assuring a utopian state with the *Shechinah* dwelling in our midst - the highest state that man can ever hope to achieve in this world - *Hashem* includes a final line in His blessing: “I will not become disgusted with you.” What kind of blessing is that?

The **Rebbe, R’ Shmelka of Nikolsburg ZT”L** in **Sefer Shemen Hatov** explains that a beautiful marriage is when two individuals come together in pure devotion and mutual respect. There is no limit to what they can accomplish when they put their minds to it with a combination of love, unity and integrity. However, it takes great effort to maintain this level and keep the relationship strong, and those who do not follow through, can find that things begin to unravel and seeds of disgust begin to take root. Generally,

EDITORIAL AND INSIGHTS ON THE MIDDAH OF דיבור

It is a wonderful thing that the Jewish world has become so aware of the *issur* of *lashon hara* through the teachings of the **Chofetz Chaim**. Yet, there is another aspect of “דיבור” that is destroying families, marriages and even communities. People are not careful about “אונאת דברים”. The *Torah* tells us that it is absolutely forbidden to hurt someone with words. Now of course we know that some people are more sensitive than others and what bothers one, would not cause someone else to bat an eyelash!

So what are we supposed to do? **R’ Avraham Pam ZT”L** says very simply: Don’t just talk! Your mouth is HOLY and POWERFUL! Words are spiritual and therefore they carry great weight. One word can knock someone’s spirit down to the ground and put him in a bad mood for a long time. And yet, one word can also give someone a boost, just what he needs to do something great! What we often don’t realize is just how powerful our words really are. It is often too late when we find out.

For example, we should never ask someone when is their wedding, unless we are sure there is still an engagement! We should never ask people when they gave birth, unless we are certain that all is well with the pregnancy! Innocent things that we take for granted (“So what seminary is your daughter going to?”) can often be emotion-laden or painful topics to others. In order to avoid problems, says Rav Pam, we must THINK carefully before we speak. How many relationships would be improved, how many marriages would be salvaged, if we would only understand the great power we all have in our mouths.

Surely our *tefillos* would be more effective if our mouths would be used only for kindness, compliments, encouragement, judging favorably, seeing the positive and spreading happiness to everyone around us. All it takes is a few seconds to THINK before you speak. And remember the rule: If in doubt do without! But when you’re sure speak more and more!

CONCEPTS IN AVODAS HALEV FROM R’ CHAIM YOSEF KOFMAN

דרגה יתירה

FROM THE WELLSPRINGS OF R’ GUTTMAN - RAMAT SHLOMO

ולא תנו איש את עמיתו ויראת מאלריך ... (כה-יז)

On behalf of thousands of Shomer Shabbos Jews - www.chickenfreshabbos.com - The charity that simply feeds & clothes Shomer Shabbos Jews in Eretz Yisroel with zero overhead